

Tantárgy neve/kódja:	Nyelv és zene/BTR-DK-9xx	
Tárgyfelelős:	Doktori programvezető	
Tantárgy oktatója:	Bali János prof. dr.	
Kreditszám:	10	
Óratípus:	Gyakorlat	
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	Nyelv és zene kapcsolatának történeti vizsgálata. A tantárgy kibontja egyrészt a megzenésített szövegek zenei megoldásait, de még lényegesebb, hogy fordított irányban, a zenének a nyelvben betöltött szerepét mutatja ki a különböző korokban.	
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	1) ékezetek és nyelvtani formulák: a gregorián ének genézise 2) a Múzsák mint Jupiter és az emlékezet lányai: az összerímelés ereje 3) formai szabadság és tánczene: a trubadúrok világa 4) ballade, ballata, ballada 5) a divat hullámain: 'canzoni francese' 6) a szöveg képi elemeinek zenei ábrázolása: madrigalizmusok 7) favola in musica: az antik tragédia újjáteremtése 8) zenei retorika a német protestantizmusban 9) a nyelv realitásán túl: az abszolút zene világa 10) a fantázia művészete és a klasszikus idealista filozófia 11) Ursonate: nyelv és zene a dadaizmusban 12) a talált és a konstruált: a szavak természetes zenéje Kurtág kezében	
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	A nyelv zenei elemeinek felismerése, alkalmazása szövegek írásában, előadásban. Régi szövegek szerkezeti felépítésének mélyebb megértése, a nyelvi konstrukció belső tulajdonságainak vizsgálata.	
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	– 'Notation', 'Troubadours, trouvères', 'Formes fixes', 'Madrigal', 'Absolut music', 'Opera', 'Fantasia', 'Kurtág' – címszavak a <i>New Grove Dictionary of Music and Musicians</i> -ből, 2nd edition (Macmillan, New York, 2001, ISBN 1-56159-239-0) – David Hiley: <i>Western Plainchant</i> (Clarendon Press, 1993, ISBN13: 9780198165729) – Dietrich Bartel: <i>Musica Poetica</i> (University of Nebraska Press, 1997, ISBN13: 9780803212763)	
A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	– Carl Dahlhaus: <i>Az abszolút zene eszménye</i> . Ford.: Zoltai Dénes (Typotex, Budapest, 2004, ISBN 963 9548 38 3) – Peter Kivy: <i>Music, Language, and Cognition</i> (Oxford University Press, 2007, ISBN10: 0199217661) – Downing A. Thomas: <i>Music and the Origins of Language - Theories from the French Enlightenment</i> (Cambridge University Press, 1995, ISBN13: 9780521473071)	
Elmélet-gyakorlat aránya:	Elméleti óra óraszám:	Gyakorlati óra óraszám:
Az alkalmazott oktatási módszerek:	Az egyes témakörök közös áttekintése és értékelése, konkrét zenei illetve nyelvi példák, jelenségek elemzésén keresztül. A felmerülő kérdések szellemtörténeti környezetbe-ágyazása közös diskusziókon át. A hallgatók saját kutatási területeinek ide	

	köthető kérdéseiről való közös eszmecsere.
Az értékelés módja:	Háromosztatú gyakorlati jegy
Az értékelés kritériuma:	<p>Az órán való részvétel az aláírás megszerzésének a feltétele (min. 75%). Az értékelés alapja az anyag feldolgozására szolgáló részfeladatok jó színvonalú, kreatív elvégzése; saját kulturális-történeti értékelési szempontok és problémák önálló felvetése.</p> <p>Kiválóan megfelelt = minden feladatot elvégzett, és többségüket magas színvonalon. Az órákon aktív volt.</p> <p>Megfelelt = a feladatok felét elvégezte</p> <p>Nem felelt meg = nem végezte el a feladatok több, mint felét</p>
Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.	<p>Tudás: rendelkezik nyelv és zene kapcsolatának kutatási szintű ismeretével. Megérti a problémák kultúrtörténeti jelentőségét és társadalmi-nyelvhasználati aspektusait. a zeneileg reflektált nyelv-elemzés és nyelvhasználat gyakorlati hasznát.</p> <p>Képességek: képes a saját szakterülete szempontjából lényeges interaktív-interkulturális viszonyok, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggések megtalálására, feltérképezésére és közvetítésére.</p> <p>Attitűdök: rendelkezik olyan érdeklődéssel és tanulási képességgel, mely lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását. A szakterületi szempontokat mindig tágas környezetben igyekszik szemlélni, a felmerülő problémák felderítésén állhatatosan tud dolgozni.</p> <p>Autonómia és felelősség: Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új vizsgálati szempontokat. Felelősséggel vállalja szakmája elméleti és gyakorlati kérdései kapcsán új etikai kérdések felvetését és megválaszolását. Lényeges számára a társadalmi tudománykövetítés is.</p>